

Zlatý chlapec Dvořák v brněnské Mahence

vydáno: 16.11.2009, 13:16 | aktualizace: 16.11.2009 14:51

Brno - Po divácky osvědčeném titulu Zlatí chlupci sáhli při výběru nového premiérového titulu dramaturgové brněnské Mahenovy činohry. A dlužno říct, že vybrali dobře. Nejen titul, ale i hlavního protagonistu. Zdeňku Dvořákovi role sedla doslova jako "zadek na hrnec".

V ději hry dva zestárlé komiky svede po jedenácti letech dohromady nabídka natočit pro televizi jejich nejslavnější číslo. Dva zatrpklí tvrdohlavci tak začnou na jevišti rozehrávat množství komických situací, napsaných dramatikem Neilem Simonem se smyslem pro výbornou ironii a sarkasmus, ale aniž by byla jakkoli znevážena lidská důstojnost. Slavná brodwayská hra The Sunshine Boys je v Česku známější spíše pod titulem Vstupte, například v českém premiérovém uvedení v lednu 1974 v pražském Divadle na Vinohradech hlavní role ztvárnili Vlastimil Brodský a Josef Bláha. Další byli například Sunny Boys s Karlem Heřmánkem a Zdeňkem Žákem či Vstupte, kde si ústřední dvojici zahráli Petr Nárožný a Ladislav Mrkvička. Nechybělo americké televizní nastudování v roce 1995, kde hlavní role ztvárnili nejslavnější neurotik světa Woody Allen a "inspektor Colombo" Peter Falk.

Název Zlatí chlupci zvolili brněnští inscenátoři údajně proto, že zní stejně v češtině i slovenštině. Ve Slovenském národním divadle totiž nyní stejný tvůrčí tým připravuje inscenaci v hlavních rolích s Mariánem Labudou a Emilem Horváthem mladším. A právě druhý zmíněný je i režisérem brněnského nastudování. Pravdou je, že příliš práce neměl, neb Zlatí chlupci/Vstupte jsou klasickým příkladem "hereckého divadla", kde většina stojí a padá na protagonistech. Jeho zkušené vedení ale samozřejmě na hercích znát je.

Willie Clark Zdeňka Dvořáka je stárnoucí, ale stáří a nastupující si senilitu si nepřiznávající zlatý chlapec přesně takový, jaký má být. Štourá, stěžuje si, ironizuje, pokouší, prudí, ale nikdy neublíží a nikdy neztratí svou důstojnost. Mírnou slabinou inscenace je obsazení Bedřicha Výtiska jako bývalého Clarkova parťáka Ala Lewise. Je bohužel příliš poznat, že Výtisk svou roli jen hraje, chybí mu opravdová zkušenost stáří, odkvétání zdraví, jeho projev je příliš hraný a místy i přehraný. Petr Bláha jako Clarkův synovec si přidal do divadlografie další profesionálně zvládnutou roli v konverzační komedii, nic míň, nic víc. Henrieta Hornáčková si do životopisu přidala další krásnou sexy ale nedůvtipnou služebnou, tentokrát tedy zdravotní sestřičku.

Kdo je naopak velmi zdatným Dvořákovým protihráčem je Drahomíra Hofmanová v malé ale významné roli taktéž stárnoucí pečovatelky. Její pookřání, když se o ni Clark začne zajímat a flirtovat, je upřímné a lidsky výborně zahrané a uvěřitelné.

Podoba scény by si možná zasloužila zjednodušit, až zbytečně moc doplňuje děj doslovnými rekvizitami, dalo by se také říci, že příliš mnoho dveří škodí a je v konverzačních komediích již obehnaným klišé. Naopak jednoduché kostýmy včetně pyžama vycpaného "pupkem" a bačkor, ty prostě sedí.

Kdo má rád cestování a výlety za kulturou jinam, tomu se nabízí za čas výlet do Bratislavy. Aby měl obdobnou možnost zajímavého srovnání jako před lety s různým nastudováním McDonaghova Osiřelého západu otcem a synem Vajdičkovými v brněnské Mahenově činohře i v Bratislavě.

Autor: Pavel Gejdoš

Recenze pro Český rozhlas 3 Vltava – Neil Simon: Zlatí chlupci. (Vstupte!) Národní divadlo v Brně, Mahenovo divadlo, premiéra 6. listopadu 2009

Pod názvem Zlatí chlupci připravila Mahenova činohra Národního divadla v Brně inscenaci hry Neila Simona, která se u nás uvádí nejčastěji s titulem Vstupte! Tragikomedii uznávaného amerického dramatika v Brně nastudoval hostující slovenský režisér Emil Horváth s Bedřichem Výtiskem a Zdeňkem Dvořákem v hlavních rolích. Následující recenzi inscenace připravil náš spolupracovník David Kroča.

Simonova konverzačka Zlatí chlupci má na českých jevištích tradičně úspěch. Ten se odvíjí hlavně od výkonu protagonistů – a na ty měla tragikomedie o problematickém vztahu dvou stárnoucích herců u nás vždy štěstí. Připomeňme, že už v sedmdesátých letech minulého století na jevišti Divadla na Vinohradech ve hře excelovali Vlastimil Brodský a Josef Bláha, dnes je neméně populární zájezdové představení s Petrem Nárožným a Ladislavem Mrkvičkou.

Jak do této tradice zapadá nová inscenace v Mahenově činohře? Řekl bych, že nad očekávání skvěle. Hostující slovenský režisér Emil Horváth jako by pokropil známý text živou vodou. Příběh dvou vysloužilých komiků Clarka a Lewise nechce vyložit prvoplánově jako zábavnou estrádu o promarněném návratu na televizní obrazovky, ale hledá ve hře téma stárnutí obecně, a to včetně nepříjemných otázek, jako je ta po našem zájmu o lidi z okraje společnosti.

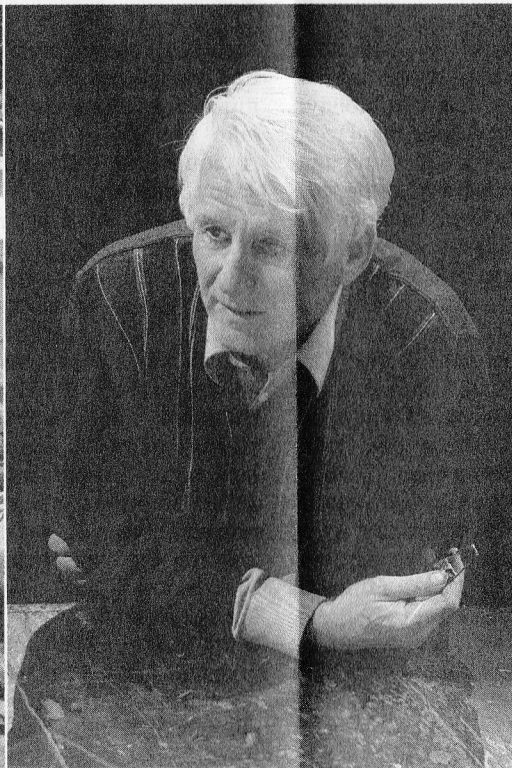
V první polovině více než dvouhodinové inscenace pozvolna nahlížíme do životního stereotypu zatrpklého herce Clarka, který žije ve svém chátrajícím bytě pod shovívavým dohledem svého synovce a manažera a vytrvale odolává nabídce setkat se po letech odloučení s dávným přítelem a hereckým partnerem u příležitosti televizního natáčení. K tomu nakonec skutečně dochází, takže druhou půli pak zahajuje divadlo na divadle: máme možnost sledovat, jak Clark a Lewis natáčejí svůj legendární skeč. Tuto divácky vděčnou pasáž oživil Emil Horváth také tím, že sám namluvil part režiséra, jenž výkony komiků glosuje: hlas televizního režiséra z divadelní hry a hlas skutečného režiséra inscenace tak nečekaně splývají. Co je však pro celkové vyznění inscenace nejpodstatnější, to je skutečnost, že neztrácí napětí ani v závěru, tedy poté, co se nemocný Clark ocitá na lůžku a bilancuje svůj vztah k Lewisovi.

Zdeňk Dvořák hraje Clarka jako člověka toužícího po životě, ale neschopného přiznat si chybu a vymanit se z vlastních stereotypů. Komický rozměr dává své postavě v mnoha detailech, mezi něž patří stylizovaná chůze, mimika i gestikulace. Výtvarník Peter Čanecký této figuře pomohl také charakteristickým kostýmem: Dvořák se po jevišti téměř dvě hodiny doslova plouží v pruhovaném pyžamu, z něhož okatě čouhá spodní prádlo. Naproti tomu Lewis v podání Bedřicha Výtiska působí zpočátku jako vyrovnaný důchodce v obleku s motýlkem, avšak postupně se nechá vyprovokovat svým protihráčem k chování, které rozhodně nepatří do učebnic etikety. Dvořák s Výtiskem na sebe na jevišti dobře slyší a mohou proto okořenit svůj výkon i občasnou improvizací, což publikum pochopitelně ocení.

Zlatí chlupci na brněnském jevišti nejsou dramaturgickým objevem, ale do repertoáru Mahenovy činohry patří. Konečně herecký koncert, při němž divák pozná slzy i smích...

Zlatí chlapci: úsměvná hra o stáří i přátelství

Národní divadlo Brno uvede v zítřejší premiéře tragikomedii Neila Simona, která pojednává o dvou stárnoucích a tvrdohlavých komicích

ZDAŘILÉ ČÍSLO. Komici Willie Clark (Zdeněk Dvořák) a Al Lewis (Bedřich Výtisk) se setkají po jedenácti letech a mají opět natočit své nejzdařilejší číslo. Na snímku uprostřed je režisér Emil Horváth. Foto: Pavol Juráš

MARKÉTA STULÍROVÁ

Brno – Inscenaci Neila Simona *The Sunshine Boys* zachycující komické situace ze života dvou zestárých klaunů uvede v zítřejší premiéře Národní divadlo Brno. Režie trpké komedie se pod novým názvem *Zlatí chlapci* ujal slovenský režisér a herec Emil Horváth.

„Na jevišti se představí dva velcí komikové hereckého souboru Mahenovy činohry: Zdeněk Dvořák a Bedřich Výtisk, který mu skvěle sekunduje a nahrává,“ uvedl dra-

maturov hry Martin Kubran. Dodal, že oba protagonisté, Willie Clark a Al Lewis, diváky vrátí do minulosti, kterou autor hry Neil Simon poznal ve svých uměleckých začátcích.

„Tato hra není jen o stárnoucích hercích, je o stárnutí jako takovém. Ale právě v tom je Simon výjimečný. Řeší to s humorem a nedělá z těch dvou obětí odkázané na dožití,“ přiblížil záměr amerického dramatika a nositele Pulitzerovy ceny režisér Emil Horváth. Upozornil také na to, že je to spíše naopak.

Simon komiky pojal jako tvrdohlavé muže bojující o návrat na výsluní, aby je mohl nakonec změřit v očistném sebezpoznaní.

„Simonův humor není sarkasticky krutý, ale ani příliš laskavý. Je to zdravý humor citlivého pozorovatele a znal-

ce rozkolísané lidské psychiky,“ dodal Horváth, který Simona už dvakrát režíroval.

Název *Zlatí chlapci* zvolili inscenátoři hlavně proto, že má ve slovenštině i češtině stejnou grafickou podobu. „Ještě v této sezoně hru připravuje stejný tým tvůrců ve

Slovenském národním divadle, v hlavních rolích s Mariánem Labudou a režisérem Emilem Horváthem. Kromě toho se diváci mohou těšit na výjimečnou čtyřkombinaci hlavních protagonistů neboli smíšenou dvouhru,“ uvedl Kubran.

Tragikomický titul *The Sunshine Boys* v roce 1975 na filmová plátna převedl Herbert Ross a tehdy osmdesátiletý herec George Burns získal za roli stárnoucího komika Oscara. Českou premiéru hra měla v lednu roku 1974 v pražském Divadle na Vino-

hradech, kde hlavní protagonisty ztvárnili Vlastimil Brodský a Josef Bláha.

Dnes česká divadla nabízí dvě různé inscenace *The Sunshine Boys*.

„Divadlo bez zábradlí tuto hru nastudovalo pod názvem *Sunny Boys* s Karlem Heřmánkem a Zdeňkem Žákem. V konkurenčním představení nedávno zesnulého režiséra Pavla Haši sklízí pod názvem *Vstupte* nemalý úspěch také Petr Nárožný a Ladislav Mrkvička,“ uvedla mluvčí Národního divadla Brno Šárka Motalová.

zlatí chlapci (...vstupte!)

Inscenace: *Zlatí chlapci (...vstupte!)*, v původním názvu *The Sunshine Boys*

Autor: Neil Simon, režie: Emil Horváth, hudba: Peter Mankovecký

Hrají: Zdeněk Dvořák (Willie Clark), Bedřich Výtisk (Al Lewis), Petr Bláha (Ben), Drahomíra Hofmanová (Ošetřovatelka), Henrieta Hornáčková

Premiéra: 6. listopadu, 19.00 hodin, Mahenovo divadlo v Brně

ZLATÍ CHLAPCI BUDÚ ZABÁVAŤ V BRNE AJ BRATISLAVE

Neil Simon: Zlatí chlapci (...Vstúpte!). Preklad: Ivo T. Havlů. Réžia: Emil Horváth. Dramaturgia: Martin Kubran. Scéna a kostýmy. Peter Čanecký. Hudba: Peter Mankovecký. Premiéra: 6. 11. 2009 v Mahenovom divadle Národného divadla Brno.

Skutočný „kasastuck“ mal premiéru na počiatku novembra v Mahenovom divadle. Slávnú inscenáciu Neila Simona Zlatí chlapci režíroval hosťujúci Emil Horváth (herec a režisér SND).

„Sunshine Boys“ sú skôr Chlapci na výslni. V Čechách sa táto často hrávaná hra zvykne uvádzať pod titulom „Vstúpte“. Tentoraz sa režisér spolu s dramaturgom Martinom Kubranom priklonil k názvu, ktorý oveľa viac rezonuje na Slovensku. Pamätníci si iste spomenú na nádherné výkony Ladislava Chudíka a Martina Gregora v inscenácii tejto hry zo sedemdesiatich rokov na Malej scéne SND. Bolo to posledné Gregorovo vystúpenie predtým, než tento nádherný herec a človek umrel.

Horváthovi Zlatí chlapci stelesnení Zdeňkom Dvořákom (Willie Clark) a Bedřichom Výtiskom (Al Lewis) roztočili kolotoč komických aj hlboko ľudských situácií pri náviku starej úspešnej scény, ktorú desaťročia nehrali. Ale ide o televíznu šou, a tak sa napriek silnému antagonizmu spoja, aby si na staré kolena ten tisíckrát zahraný skeč zopakovali. A pretože je Emil Horváth hercom, aj tá jeho réžia je herecká, vsádzajúca na detaily komična. A nazval by som ju réziou robenou srdcom. Výsledkom je krásny herecký priestor pre protagonistov a divácky úspech.

Na tlačovke Emil Horváth prezradil, že rovnakých Zlatých chlapcov bude režírovať na jar 2010 aj v SND, kde súčasne bude hrať jedného zo starnúcich hercov. Jeho partnerom bude Marián Labuda. Takže diváci sa majú na čo tešiť nielen v Brne, ale aj v Bratislave. Pretože sa počíta so vzájomným hosťovaním protagonistov.

Ešte pre úplnosť uvediem, že mladého manažéra v Brne zahral výborne Petr Bláha, ošetrovatel'ku Drahomíra Hofmanová a sestričku Henrieta Hornáčková. Všetci spolu potom vytvorili skutočne príjemnú komédiu na scéne a v kostýmoch Petra Čaneckého, s hudbou Petra Mankoveckého. Nový preklad hry pripravil Ivo T. Havlů, a sám som zvedavý, do akej miery bude tento preklad komunikovať so slovenskou verziou, aby mohli herci alternovať v Bratislave aj v Brne.

Brno má teda dve nové inscenácie, ktoré diváka zaujmú. Pravde, každá inak, ale obe sú úspechom sezóny.

Vstupte, chlapani zlatí

Národní divadlo v Brně uvede hru Zlatí chlapani od Neila Simona

BRNO Chystá se premiéra jedné z nejuspěšnějších her amerického dramatika Neila Simona. Národní divadlo v Brně uvede Zlaté chlapani.

Režie se chopil slovenský herec a režisér Evžen Horváth, pro kterého je to první spolupráce s brněnskou hlavní scénou.

Hlavní role pak ztvární Zdeněk Dvořák a Bedřich Vítisk, premiéru bude mít již dnes na scéně Mahenova divadla.

Simon je podle Horvátha ověřený fenomén a nejnámější autor, o jehož kvalitách svědčí to, že asi 25 jeho her – včetně Zlatých chlapanů – bylo zfilmováno.

Hra, uváděná v tuzemsku i pod názvem ...Vstupte!, pojednává o dvou hercích ve věku, kdy jsou za zenitem

Hra Zlatí chlapani se často uvádí i pod názvem „...Vstupte!“. Na snímku propagační plakát ke hře.

ND BRNO

slávy. Premiéru měla na Broadwayi v roce 1972.

„Simon řeší problémy stárnutí, existence a vztahů lidí na rozdíl od jiných autorů především vtipem,“ řekl Horváth.

Hra je sice napsána jako drama, ale s tragikomickým zacílením. „Mohlo by to být představení, které diváky osloví a ve kterém se herci mohou ztotožnit s postavami a dát i nějakou výpověď o sobě a o člověku vůbec,“ podotkl.

Horváth sice v žádné ze Simonových her dosud nehrál, ale na kontě má už dvě, které režíroval. Na bratislavské Nové scéně to byla hra Ztraceni navěky, a to v roce 1991, kdy za ni Simon obdržel prestižní Pulitzerovu cenu.

(čtk)

Ještě jednou mě píchneš a zabiju tě

Do brněnského Národního divadla se nastěhovali sluneční chlapani až z New Yorku

Jiří P. Kříž

Asi jenom legenda G. B. Shaw je autorem ještě brilantnějším, vtipnějším a proslulejším než Neil Simon.

Znovu to ukázali jeho Zlatí chlapani, kteří se v Mahenově divadle NDB stali v režii Emila Horvátha příležitostí k hereckému koncertování Zdeňka Dvořáka a Bedřicha Výtiska.

Je lhotejšné, jestli se Simonova brilantní komedie o rozkmoření kdysi nerozlučné dvojice zlatého věku estrád bez televizních bavičů hraje pod názvem Vstupte!, Sunny Boys nebo The Sunshine Boys. Naposledy v rolích Williého Clarka a Al Lewise zářili Žák – Heřmánek v Bez zábradlí a Doskočil – Julina ve Slovácském divadle.

Na druhém břehu

Dvořák s Výtiskem rozjeli etudy předepsané autorem a přesně domyšlené režisérem ve velkém stylu.

Stárnoucí, vlastně už dost přestárlí komici, kteří spolu nepromluvili asi patnáct let, mají spolu vystoupit před kamerou v jakémsi dokumentárním seri-

Foto PRÁVO – Jiří P. Kříž

Zleva Bedřich Výtisk (Al Lewis), Zdeněk Dvořák (Willie Clark).

álu o dvojicích bavících lidi v předtelevizní a raně masmediální éře.

Na dálku je usmíruje Clarkův synovec Ben (Petr Bláha). Oba nejprve jakékoli setkání odmíta-

jí, ale oba s ním od začátku počítají. Dvořákův Willie navztekaný, směšně panovačný, Al zakřiknutý, zdánlivě vstřícný, ve skutečnosti ale stejně umíněný a paličatý.

Ty dva kdysi rozkmořilo píchání prstem do hrudi jednoho a prskání do obličeje druhého. Nicméně začnou srdnatě pilovat jejich proslulý skeč Vstupte!.

Není smyslem recenzní glosy,

abych příběh dovyprávěl, nicméně co prozradit mohu, je fakt, že se nakonec, ačkoli v hlavě mají ještě plno plánů, sejdou po nové potyčce v domově pro přestárlé herce v New Jersey, daleko, protože přes řeku Hudson od New Yorku. Takže vlastně definitivně na druhém břehu.

Nechybí ani rozpuk

Dvořák a Výtisk moc dobře vystihli, co je pod slupkou svěťácké blahosklonnosti: zranitelnost, beznaděj, opuštěnost dávných hvězd vtaňovaných stále větší rychlostí do černé díry zapomnění. Takže konec skoro nostalgický, ale k té náramné komedii patří.

Zdeňk Dvořák má nátisk už z Lakomce. Jeho Clark je tak trochu šantala a obtloustlý nemotora. Výtiskův Lewis je nedbale nonšalantní, nebo ošuntělé noblesní, chceme-li, a snad ještě dojemnější než jeho herecký druh.

Své na jevišti odvedou také Drahomíra Hofmanová (Ošetřovatelka), která od chvíle, kdy je na odpočinku, hraje pořád líp, a Henrieta Hornáčková (Sestřička) zastupující na jevišti rozpuk.

Právo 4.11.09

Zlatí chlapci v Národním divadle

Jan Trojan

Inscenaci jedné z nejúspěšnějších her amerického dramatika Neila Simona Zlatí chlapci (The Sunshine Boys) připravuje činohra Národního divadla Brno (NDB), premiéra bude v pátek.

Režuruje známý slovenský herec a režisér Emil Horváth. Hlavní role vytvoří oblíbení herci

Zdeněk Dvořák a Bedřich Vítisk. Název Zlatí chlapci byl zvolen proto, že má stejnou grafickou podobu i ve slovenštině.

Horváth totiž připravuje tento titul rovněž ve Slovenském národním divadle, kde bude také hrát postavu z ústřední dvojice společně s Mariánem Labudou. Není vyloučeno, že se inscenátoři dohodnou na různé výměně hlavních protagonistů, že bude

„čtyřkombinace, totiž dvojitá rošáda nebo smíšená dvouhra“, jak je uvedeno v materiálech NDB.

Podle Horvátha nejsou v českém a slovenském textu zase tak výrazné rozdíly, aby se nedalo hrát kombinovaně (v Brně slovensky a v Bratislavě česky) s ostatními třemi postavami. Samozřejmě se uvažuje též o výměně celých představení. Tragikomická hra pojednává o dvou

přátelích, stárnoucích hercích za vrcholem slávy.

„Autor řeší mezilidské vztahy krásným srozumitelným humorem. Je to o člověku, starobě, s tím už taky mám své zkušenosti,“ smál se před novináři čtyřašedesátiletý Horváth. Příběh Willie Clarka a Ala Lewise autor situoval do důvěrně známého prostředí více takových dvojic v šoubyznysu na Manhattanu.

Světová premiéra byla v roce 1972 na Broadwayi, česká o dva roky později v Divadle Na Vinohradech s Vlastimilem Brodským a Josefem Bláhou.

Simon (narozen 1927) je pokládán za nejpopulárnějšího amerického dramatika. Napsal přes 40 her a množství filmových scénářů. Získal Pulitzerovu cenu a třikrát i divadelní cenu Tony i další ocenění.

Emil Horváth a Zlatí chlapci

Emil Horváth herec, režisér a pedagog tráví část letošního podzimu v Brně. V Národním divadle připravuje komedii o dvou zestárlých komicích, kterou Mahenova činohra NDB uvede v premiéře 6. listopadu.

Režirujete v Brně poprvé?

Ne. Poprvé jsem v Brně režisoval před více než rokem u Stanislava Moši v Městském divadle inscenaci Vrátila se ke mně v noci.

Kdy jste začal režirovat?

První režii jsem udělal ve svém prvním angažmá v divadle v Martině. To mi bylo 27 let. Režisoval jsem Gogolovu Ženitbu a Dvacet minut s Angelikou. Plně se režii věnuju od roku 1989. (Pozn. Kromě divadelních inscenací natočil 50 až 60 televizních inscenací a televizních filmů.) Život vlastně dělím mezi herectví a režii.

Teď v Národním divadle Brno chystáte hru Zlatí chlapci (...VSTUPE!) Neila Simona.

Tedy konverzační komedii...

Nezařadil bych Simona jednoznačně mezi konverzační komedie. Je to především brilantní text. Jde o to převést tento text na jeviště. Divadlo je od slova dívat, tedy povýšit text na akci tak, aby inscenace byla živá.

Jak odpočíváte?

No, to je zákeřná otázka (smích). Snažím se občas si vyjít do přírody, jezdit na kole. Ale v poslední době se mi to nedaří. Tuhle otázku bych raději obešel (smích).

-ota-

foto: Pavol Juráš

zleva: Bedřich Výtisk, Petr Bláha, Zdeněk Dvořák a Emil Horváth

NÁRODNÍ DIVADLO BRNO
1881

Předprodej vstupenek:

- Dvořákova 11
(po - pá: 8.00 - 17.30, so: 9.00 - 12.00)
- Reduta, Zelný trh 4
(po - pá: 10.00 - 14.00)
- Informační centrum
STUDENT AGENCY,
Dům pánů z Lipé,
nám. Svobody 17
(po - pá: 8.00 - 20.00,
so - ne: 8.30 - 18.30)

Rezervace vstupenek:

<http://online.ndbrno.cz>
tel.: 542 158 120; www.ndbrno.cz